

ĐỊA PHƯƠNG HÓA CÁC MỤC TIÊU PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG: TƯ DUY TOÀN CẦU HÀNH ĐỘNG ĐỊA PHƯƠNG

Bùi Quang Bình, Trần Minh¹

Tóm tắt: Bài viết này trình bày vai trò quan trọng của việc địa phương hóa các Mục tiêu Phát triển bền vững (SDGs), cũng như cung cấp các đề xuất cho việc triển khai tại cấp độ địa phương. Bài viết đưa ra khó khăn, thách thức chung trong việc thực hiện địa phương hóa SDGs của một số nước trên thế giới, tuy nhiên sự hành động từ cấp độ cộng đồng sẽ mang lại những tác động và ảnh hưởng rộng lớn. Không những vậy, còn giúp gia tăng khả năng cạnh tranh và khám phá tiềm năng sáng tạo tại địa phương để triển khai SDGs hiệu quả, và còn thúc đẩy hợp tác giữa các cộng đồng, tạo ra sức mạnh tập thể để đối mặt với những thách thức hiện tại. Bài viết khẳng định rằng việc địa phương hóa SDGs không chỉ cung cấp các giải pháp phù hợp với từng ngữ cảnh địa phương, mà còn khuyến khích hợp tác và hỗ trợ quốc tế. Thành công trong việc địa phương hóa các mục tiêu SDGs đòi hỏi việc nghiên cứu, tìm hiểu, học hỏi và chia sẻ kinh nghiệm liên tục. Sự cam kết và hành động của mỗi cá nhân, tổ chức và cộng đồng sẽ là yếu tố quan trọng để biến những kế hoạch này thành hiện thực.

Từ khóa: Địa phương hóa; SDGs.

1. Đặt vấn đề

Theo Báo cáo của Tổ chức Liên Hợp Quốc (1987), phát triển bền vững (PTBV) là "phát triển đáp ứng nhu cầu của hiện tại mà không cản trở khả năng của các thế hệ tương lai để đáp ứng nhu cầu của họ". PTBV bao gồm ba trụ cột: kinh tế, xã hội và môi trường. Các mục tiêu PTBV được xây dựng chung cho toàn thế giới, nhưng ở mỗi quốc gia, khu vực hay cộng đồng nhỏ hơn sẽ có những mục tiêu cụ thể và cách tiếp cận riêng (General Assembly of United Nations, 1987).

Việc địa phương hóa mục tiêu SDGs đã trở thành một xu hướng toàn cầu trong những năm gần đây. Một số chính quyền địa phương tại các quốc gia trên thế giới đã công nhận rằng việc xây dựng và thực hiện các chính sách phù hợp với các mục tiêu SDGs tại cấp địa phương mà họ quản lý sẽ góp phần đáng kể vào việc thúc đẩy sự PTBV (Bontenbal, 2009).

Bài toán đặt ra là làm sao để địa phương hóa các mục tiêu PTBV (SDGs) một cách hiệu quả. Để giải quyết bài toán này

1 Viện Nghiên cứu Phát triển bền vững Vùng

NGHIÊN CỨU TRAO ĐỔI

thì cần phải nhận biết, hiểu rõ và áp dụng các nguyên tắc, mục tiêu và chỉ số PTBV vào quá trình hoạch định, quản lý và thực hiện các hoạt động ở từng cấp địa phương (Creighton, 2017). Việc này không chỉ đảm bảo đạt được các mục tiêu phát triển bền vững ở cấp địa phương, mà còn góp phần quan trọng vào việc thực hiện mục tiêu phát triển bền vững ở cấp toàn cầu (Baker, 2002).

Đa số các nước trên thế giới đang cố gắng địa phương hóa SDGs như một phần của nỗ lực toàn cầu nhằm thực hiện mục tiêu phát triển bền vững. Một số ví dụ tiêu biểu như Tây Ban Nha là nước đã xây dựng kế hoạch quốc gia cho chiến lược thực hiện chương trình nghị sự 2030 (Agenda 2030) ở cấp địa phương (Government of Spain, 2018). Tại châu Phi, nhiều quốc gia đã công nhận sự cần thiết phải địa phương hóa SDGs để đảm bảo các mục tiêu SDGs có thể áp dụng tại từng cộng đồng sinh sống (UNDP, 2018). Việt Nam đã có những bước tiến đáng ghi nhận trong việc thực hiện SDGs. Ủy ban Kinh tế Liên Hợp Quốc cho biết, chính sách của Việt Nam đã đi đúng hướng trong việc đảm bảo sự tham gia đầy đủ của các địa phương và cộng đồng dân cư trong việc thực hiện các mục tiêu SDGs (UNECE, 2017).

Đặc biệt, Báo cáo Quốc gia về SDGs của Việt Nam (2019) cho thấy sự nỗ lực và quyết tâm trong việc địa phương hóa SDGs, với việc 63 tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương đều có chương trình hành động của riêng mình. Trong đó, Hà Nội và Thành phố Hồ Chí Minh là hai địa phương đang chú trọng thực hiện các dự án lớn liên quan đến mục tiêu này.

Tuy nhiên, vẫn còn những thách thức

lớn trong việc triển khai các dự án SDGs tại các cấp địa phương. Thiếu hỗ trợ tài chính, khó khăn trong việc phân công trách nhiệm giữa các bộ, ngành và giữa Trung ương - địa phương là những vấn đề nổi bật (Edmun J.M. et al., 2014). Việc hiện thực hóa SDGs tại cấp địa phương vẫn đang là một hành trình dài, cả ở Việt Nam và trên thế giới.

Những lý do trên cũng đồng thời cũng là nội dung chính của bài viết này. Mặc dù có thể các bên liên quan đã hiểu rõ về ý nghĩa của PTBV và tầm quan trọng của việc địa phương hóa SDGs, nhưng thực tế vẫn tồn tại không ít khó khăn khi thực hiện triển khai trong thực tiễn. Bài viết này đưa ra những cách tiếp cận mới, thông qua phân tích và đánh giá các tiếp cận hiện tại, để hỗ trợ quá trình địa phương hóa mục tiêu phát triển bền vững.

Với mục tiêu là tìm hiểu rõ hơn về quy trình triển khai SDGs, bài viết sẽ trình bày các phương pháp hiện tại mà các quốc gia đang sử dụng và các thách thức liên quan đến việc địa phương hóa mục tiêu phát triển bền vững, giúp tiếp cận mục tiêu SDGs trở nên hài hòa và hiệu quả hơn.

2. Địa phương hóa SDGs

2.1. Khái niệm về việc địa phương hóa mục tiêu SDGs

Địa phương hóa các mục tiêu SDGs là trọng tâm của các quốc gia nhằm thực hiện các mục tiêu phát triển bền vững mà quốc gia đó đã ban hành. Thực chất, đây là quá trình thích ứng và cải tiến các mục tiêu phát triển bền vững ở cấp địa phương, dựa trên bối cảnh, tiềm lực và nhu cầu cụ thể của cộng đồng địa phương (Creighton, 2017).

Trong quá trình này, sự hợp tác và tham gia của cộng đồng địa phương chính là chìa khóa của mọi hoạt động nhằm mang lại lợi ích cho chính cộng đồng đó.

Nói một cách khác, không phải tất cả các mục tiêu phát triển bền vững đều phù hợp với mọi hoàn cảnh. Ví dụ mục tiêu quốc gia về giảm tỷ lệ người nghèo có thể không thực sự có ý nghĩa tại một cộng đồng giàu có. Thêm vào đó, mục tiêu về bảo tồn đa dạng sinh học sẽ không phù hợp với một vùng sa mạc cằn cỗi. Mục tiêu thực tế cần phải phù hợp với hoàn cảnh và nhu cầu cụ thể của từng khu vực và cộng đồng. Đó là lý do giải thích vì sao việc địa phương hóa các mục tiêu lại trở nên quan trọng như vậy.

2.2. Mối liên quan giữa mục tiêu phát triển bền vững và bảo vệ môi trường địa phương

UNDP (2015) đã chỉ ra rằng, việc thực hiện các mục tiêu SDGs không chỉ góp phần vào sự tiến bộ toàn cầu, mà còn tạo ra những lợi ích rõ rệt cho việc bảo vệ môi trường và phát triển kinh tế địa phương. Nhiều mục tiêu SDGs liên quan trực tiếp đến việc bảo tồn môi trường như mục tiêu 13 - Hành động chống lại biến đổi khí hậu, mục tiêu 14 - Bảo tồn và sử dụng bền vững các hệ sinh thái dưới nước và mục tiêu 15 - Bảo tồn và sử dụng bền vững các hệ sinh thái trên đất liền và các dịch vụ sinh thái đều nhấn mạnh sự quan trọng của việc bảo vệ và cải thiện môi trường (UNDP, 2015). Việc thực hiện các mục tiêu này, các cộng đồng địa phương có thể cải thiện chất lượng cuộc sống và kinh tế, đồng thời góp phần hoàn thành các mục tiêu SDGs toàn cầu. Ở một khía cạnh khác, quan điểm tư duy toàn cầu - hành động địa

phương không chỉ nhằm khái quát cách mà các mục tiêu SDGs tác động đến môi trường mà còn đóng góp vào bảo vệ môi trường và phát triển kinh tế địa phương.

Thực hiện các mục tiêu này không chỉ là sự PTBV của toàn thế giới mà còn là cơ sở thiết yếu cho việc phát triển cộng đồng và nền kinh tế địa phương. Cộng đồng cần hướng tới các cách tiếp cận bền vững hơn trong việc quản lý và sử dụng tài nguyên thiên nhiên. Bên cạnh đó, việc bảo vệ và cải thiện môi trường là nền tảng phát triển cho nền kinh tế của mỗi quốc gia. Ví dụ, hầu hết các hoạt động kinh doanh, nông nghiệp, khai thác khoáng sản, du lịch,... đều phụ thuộc vào tài nguyên thiên nhiên và môi trường, vì thế việc phát triển kinh tế địa phương và bảo vệ môi trường bền vững luôn đi đôi với nhau.

Nhiều mục tiêu SDGs còn liên quan đến việc tạo ra công ăn việc làm bền vững và hợp tác trong việc quản lý tài nguyên địa phương (General Assembly of United Nations, 1987). Sự hợp tác này đồng nghĩa với việc các cộng đồng địa phương có thể cải thiện chất lượng cuộc sống và kinh tế của mình thông qua việc thực hiện các mục tiêu SDGs.

Tóm lại, việc liên kết chặt chẽ giữa các mục tiêu SDGs và môi trường địa phương đề cập đến cách thức xem xét, giải quyết và thực hiện các mục tiêu trên quy mô toàn cầu và cấp địa phương. Các vấn đề trên đòi hỏi sự hợp tác và sự hỗ trợ qua các cấp độ quản lý, giữa các lĩnh vực khác nhau để đảm bảo rằng các hoạt động ở một cấp độ không làm giảm hiệu quả hoặc tiềm năng của những hoạt động khác (UNDP, 2015).

3. Các tiếp cận mới trong địa phương hóa mục tiêu phát triển bền vững

3.1. Các cách tiếp cận đã và đang áp dụng

Trong nhiều năm qua, tiếp cận phổ biến nhất đối với việc địa phương hóa các mục tiêu phát triển bền vững là việc tích hợp các mục tiêu và chỉ tiêu này vào các quy hoạch và xây dựng chính sách cấp quốc gia. Nhiều nước đã thể hiện sự cam kết của mình thông qua việc ký kết các cam kết quốc tế, như thỏa thuận Paris, và thông qua việc triển khai các dự án địa phương nhằm thúc đẩy các mục tiêu cụ thể. Các tiếp cận khác bao gồm việc hỗ trợ và thúc đẩy ngành kinh tế xanh, nâng cao ý thức về bảo vệ môi trường trong cộng đồng, và chương trình giáo dục dành cho trẻ em và thanh niên. Dưới đây là một vài ví dụ về các mô hình cấp địa phương trên thế giới:

Thành phố New York đã trở thành thành phố đầu tiên đưa SDGs vào quy hoạch chính sách và hoạt động. Chính quyền thành phố đã thiết lập "OneNYC" làm hướng dẫn chiến lược cho việc thực hiện SDGs ở cấp địa phương, từ việc xây dựng các tòa nhà tiết kiệm năng lượng đến việc cung cấp các cơ hội việc làm bền vững (New York City, 2015).

Ví dụ về việc tích hợp SDGs vào quy hoạch kinh tế xanh: Ở thành phố Curitiba, Brazil đã xây dựng một nền kinh tế xanh nhờ việc thực hiện các mục tiêu SDGs như tập trung vào mục tiêu SDG 9 (Xây dựng cơ sở hạ tầng bền vững), thành phố đã chuyển đổi sang sử dụng năng lượng tái tạo và thu gom rác tập trung (Baptista, 2017).

Ví dụ về giáo dục dành cho trẻ em và thanh niên: Ở Philippines, giáo dục SDGs đã được đưa vào chương trình học cho trẻ em và thanh niên. Việc nâng cao hiểu biết về SDGs cho học sinh, sinh viên Philippines đã tạo nên một thế hệ tương lai có kiến thức và ý thức quan tâm đến việc địa phương hóa SDGs (Abad, 2018).

Tại Columbia, thị trấn Jamestown đã tích hợp SDGs vào quy hoạch dựa trên nhu cầu của cộng đồng bằng cách thực hiện các buổi gặp gỡ đối thoại với công khai với người dân địa phương. Các buổi gặp gỡ, trao đổi thảo luận này đã tạo ra các dự án nhằm thúc đẩy thực hiện các mục tiêu SDGs cấp địa phương, như việc xây dựng hệ thống thu gom nước mưa phục vụ nhu cầu sinh hoạt và sản xuất nông nghiệp hay tái chế lốp xe cho các mục đích khác nhau (Towson University, 2020).

Phát triển kinh tế dựa trên khởi nghiệp và đổi mới sáng tạo tại thành phố Tel Aviv, Israel cũng đã chọn mục tiêu SDG 9 (Xây dựng cơ sở hạ tầng bền vững và thúc đẩy sự đổi mới) là chính sách ưu tiên của thành phố. Đô thị này đã phát triển một hệ sinh thái khởi nghiệp nổi bật trên thế giới, tập trung vào việc phát triển các công nghệ sáng tạo cho việc ứng phó với thách thức về môi trường và phát triển năng lượng tái tạo (Naschitz Brandes Amir & Co., 2020).

Các ví dụ trên đã cho thấy cách mà các cấp chính quyền địa phương trên thế giới đã vận dụng thực hiện các mục tiêu SDGs vào việc xây dựng chính sách và hoạt động quản lý của mình. Việc vận dụng này không chỉ giúp thúc đẩy mục tiêu bền vững, mà còn tạo ra những cơ hội mới cho người dân địa

phương như tạo ra việc làm mới, tạo ra các sản phẩm và dịch vụ mới, qua đó cải thiện chất lượng cuộc sống của người dân. Với các mô hình nổi bật như đã trình bày ở trên, Việt Nam có thể áp dụng và phát triển, mở rộng các giải pháp sáng tạo phù hợp với các địa phương trên cả nước nhằm mang lại những lợi ích thực sự cho mỗi người dân.

3.2. Đề xuất các tiếp cận mới

Trên thế giới ngày nay, rất nhiều quốc gia đã chọn SDGs làm hướng dẫn cho việc xây dựng chính sách và triển khai các hoạt động quản lý. Để đạt được những mục tiêu này, bài viết đề xuất một số tiếp cận nhằm thúc đẩy việc triển khai các SDGs một cách hiệu quả.

Đầu tiên, cần đẩy mạnh việc hợp tác quốc tế và chia sẻ kiến thức nhằm hỗ trợ cho việc địa phương hóa mục tiêu SDGs. Qua mạng lưới liên kết các thành phố, có thể khuyến khích sự chia sẻ kinh nghiệm và hợp tác xuyên biên giới, bởi vì cùng một vấn đề thường có thể có nhiều giải pháp, và các giải pháp này thường khác nhau tùy theo bối cảnh địa phương (United Nations, 2018).

Thứ hai, cần tăng cường sự hỗ trợ tài chính và kỹ thuật cho các địa phương. Sự cần thiết của việc này được Creighton (2017) mô tả rõ: các nhà quản lý thực hiện nhiệm vụ địa phương hóa các mục tiêu SDGs cần được hỗ trợ không chỉ bằng các nguồn lực tài chính mà còn cả về kiến thức và kỹ năng.

Thứ ba, chính quyền các cấp nên đặt các SDGs làm mục tiêu hàng đầu trong các kế hoạch và chính sách phát triển. Việc này sẽ cần phải có sự hợp tác chặt chẽ và đồng bộ từ chính phủ và các đối tác khác như các

tổ chức phi chính phủ và khối tư nhân. Các cấp chính quyền nên tập trung vào việc tìm kiếm cách thức để nâng cao chất lượng cuộc sống của cư dân thông qua việc tạo ra việc làm bền vững, cải thiện hệ thống y tế, giáo dục, và cung cấp các cơ sở hạ tầng hiện đại, an toàn và bền vững.

Bên cạnh đó, sự phối hợp giữa chính quyền, các tổ chức tư nhân, và cộng đồng nhằm thúc đẩy việc thực hiện các tiêu chí SDGs. Việc này có thể được thực hiện thông qua việc trao đổi trực tiếp, cởi mở nhằm tạo ra các mô hình quản lý hiệu quả, thực hiện mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ môi trường.

Thứ tư, cần có một hệ thống giám sát và đánh giá thường xuyên về quá trình triển khai các SDGs. Chính phủ và các tổ chức quốc tế nên hợp tác để xây dựng và thực hiện những cơ chế giám sát hiệu quả. Thông qua việc giám sát, có thể xác định các mục tiêu SDGs chưa được thực hiện tốt, qua đó tìm ra những giải pháp cải thiện, nâng cao hiệu quả.

Cuối cùng, để tạo ra một xã hội bền vững, cần thiết phải nâng cao nhận thức của cộng đồng về SDGs. Việc giáo dục cộng đồng về ý nghĩa của các mục tiêu SDGs và lợi ích của việc thực hiện chúng không chỉ giúp nâng cao sự chấp nhận của xã hội, mà còn thúc đẩy cộng đồng hành động vì một tương lai bền vững.

Thực tế, để đạt được SDGs, cần phải coi trọng vai trò của tất cả chủ thể trong mỗi cộng đồng. Từ người dân, tổ chức, doanh nghiệp đến chính phủ, tất cả cần cùng hướng đến mục tiêu chung. Chính vì vậy, việc tạo

NGHIÊN CỨU TRAO ĐỔI

ra sự chấp nhận rộng rãi về các mục tiêu này là điều vô cùng quan trọng. Như đã nêu ở trên, việc giáo dục và nâng cao nhận thức về SDGs chính là một cách tiếp cận hữu hiệu.

Tóm lại, các cách tiếp cận mới đã đề xuất sẽ tạo ra một bước tiến vững chắc hơn trong hành trình thực hiện SDGs. Sự phát triển bền vững không phải chỉ là một mục tiêu, mà là một đường hướng cho tương lai (UN, 2015). Đây chính là một khẳng định về ý nghĩa quan trọng của việc triển khai SDGs trong xã hội ngày nay.

3.3. So sánh và đánh giá tiềm năng của các cách tiếp cận

Mỗi tiếp cận có những ưu và nhược điểm riêng. Việc tích hợp các mục tiêu phát triển bền vững vào quy hoạch và chính sách cấp địa phương cho thấy sự cam kết mạnh mẽ nhưng nó có thể gặp khó khăn trong việc áp dụng ở cấp độ địa phương vì lý do tài chính hoặc văn hóa. Mặt khác, việc hợp tác quốc tế và chia sẻ kiến thức là tiếp cận tiềm năng nhưng đòi hỏi sự phối hợp và hỗ trợ từ cấp cao. Việc tăng cường sự hỗ trợ tài chính và kỹ thuật cho các địa phương không chỉ có tiềm năng lớn trong việc thúc đẩy mục tiêu phát triển bền vững mà còn giúp cải thiện chất lượng cuộc sống cho cộng đồng địa phương.

Cho dù chính quyền địa phương chọn phương pháp tiếp cận nào, quan trọng nhất là phải giữ được sự cam kết thực hiện đến cùng. Địa phương hóa mục tiêu phát triển bền vững không chỉ đòi hỏi sự thay đổi về chính sách, mà còn đòi hỏi sự thay đổi về tư duy, văn hóa và thái độ (Nguyễn Văn Đào, 2020). Đối với các tiếp cận đã được áp dụng trước

đây có thể đã đem lại những thành công nhất định trong việc đạt được một số mục tiêu cụ thể của SDGs. Tuy nhiên, các cách tiếp cận này vẫn còn nhược điểm là thường thiếu sự toàn diện và đôi khi tập trung quá mức vào một số mục tiêu nhất định, mà bỏ qua hoặc giảm bớt tầm quan trọng của những mục tiêu khác. Trên thực tế, như UNDP đã chỉ ra rằng việc tiếp cận SDGs một cách độc lập và không liên kết với nhau có thể tạo ra những tác động không mong muốn và đôi khi thậm chí có thể gây ra xung đột giữa các mục tiêu (UNDP, 2018). Do đó, có thể làm chậm tiến trình phát triển của con người hướng đến một tương lai bền vững.

Ngược lại, tiếp cận mới đã được đề xuất khắc phục được nhược điểm này bằng cách coi trọng tất cả các mục tiêu SDGs và xem xét sự liên kết giữa chúng. Qua đó, có thể nhận thấy rằng không mục tiêu nào là tách biệt, và thậm chí sự tiến triển của một mục tiêu có thể tác động tích cực đến những mục tiêu khác. Đây chính là điểm tích cực của cách tiếp cận triển khai SDGs mới.

Cách tiếp cận mới đã trình bày cũng đặc biệt hiệu quả trong việc tận dụng sức mạnh của công nghệ thông tin. Với việc sử dụng AI và big data, có thể nhanh chóng thu thập, phân tích và tạo ra các giải pháp hiệu quả cho việc thực hiện SDGs.

Đồng thời, đây cũng là cách tiếp cận góp phần giúp đẩy mạnh việc nâng cao nhận thức cộng đồng, làm cho mọi người có cơ hội được tham gia vào quá trình hướng đến SDGs. Để đạt được tính bền vững cần sự tham gia của mọi người và mỗi người đều có thể đóng góp vào quá trình này (Zoellick, 2012).

Như vậy, mặc dù các tiếp cận trước đây đã ít nhiều góp phần quan trọng vào việc đạt được một số mục tiêu SDGs, song vẫn không đảm bảo được tính toàn diện và hiệu quả của SDGs. Trái lại, cách tiếp cận đề xuất vừa có thể cải thiện những nhược điểm của cách tiếp cận trước đây, vừa khai thác tối đa lợi thế của công nghệ và sự tham gia của cộng đồng. Tuy cách tiếp cận đề xuất này có thể cần thêm những nỗ lực và sự sáng tạo của các bên liên quan trong quá trình triển khai, nhưng tiềm năng và lợi ích mà nó mang lại sẽ rất đáng kể. Bằng cách nâng cao nhận thức và sử dụng công nghệ hiệu quả, việc đạt được mục tiêu của SDGs tại cấp độ địa phương sẽ nhanh chóng hoàn thành, giúp xây dựng một tương lai bền vững cấp địa phương.

Tóm lại, các tiếp cận đề xuất sẽ giúp định hình một tương lai bền vững mà mỗi địa phương có thể chủ động tham gia đầy đủ và có hiệu quả. Bằng cách kết hợp nhiều cách tiếp cận, có thể đảm bảo rằng mục tiêu phát triển bền vững không chỉ là một lý thuyết xa vời, mà thực sự sẽ được thực hiện, mang lại lợi ích cho tất cả mọi người.

3.4. Vấn đề gặp phải trong việc địa phương hóa mục tiêu phát triển bền vững

Vấn đề về nguồn lực

Một vấn đề đáng kể là sự thiếu hụt về nguồn lực (United Nations, 2019) như sự hỗ trợ về mặt tài chính, cơ sở hạ tầng và nguồn nhân lực. Nhiều tổ chức và cơ quan địa phương thường gặp khó khăn với các yếu tố này. Ví dụ, việc tìm kiếm nguồn tài trợ phù hợp cho các dự án có liên quan đến SDGs là một thách thức lớn (Chính phủ Việt

Nam, 2019).

Thiếu hiểu biết về SDGs

Thiếu hiểu biết về SDGs cũng là một vấn đề khác (UNESCO, 2018). Rất nhiều cấp quản lý địa phương cũng như người dân không hoàn toàn hiểu rõ về SDGs, ý nghĩa và vai trò của SDGs trong việc định hình mô hình PTBV.

Khó khăn trong việc phối hợp

Đôi khi, sự không rõ ràng về trách nhiệm có thể tạo ra việc thiếu đồng bộ trong việc thực thi SDGs. Cụ thể, phối hợp hiệu quả giữa các bộ, ngành, cũng như giữa các cấp chính quyền khác nhau, đôi khi còn gặp rất nhiều khó khăn (Chính phủ Việt Nam, 2019).

Thiếu dữ liệu tin cậy

Như đã đề cập ở trên, việc thiếu hụt dữ liệu đáng tin cậy để theo dõi, đánh giá hiệu quả SDGs cũng là một thách thức không nhỏ (United Nations, 2019).

Mọi vấn đề nêu trên đã trình bày thực trạng về tình hình hiện nay của việc địa phương hóa SDGs, đặt ra câu hỏi về cách mà các cấp chính quyền địa phương và cộng đồng có thể vượt qua những thách thức này để cùng nhau hướng tới mục tiêu phát triển bền vững.

Thông qua việc đánh giá chi tiết các vấn đề, rào cản, khó khăn, thách thức trong quá trình địa phương hóa SDGs sẽ hiểu hơn về cách các yếu tố này tác động đến quá trình thực hiện mục tiêu phát triển bền vững. Đồng thời cũng đề xuất những giải pháp tiềm năng nhằm khắc phục những thách thức đang tồn

tại và thúc đẩy sự thực hiện SDGs một cách hiệu quả hơn.

4. Thảo luận và khuyến nghị

4.1. Thảo luận về hiệu quả và thách thức của các tiếp cận mới

Sức mạnh lớn nhất của việc áp dụng các cách tiếp cận đề xuất trong địa phương hóa mục tiêu SDGs nằm ở khả năng tiềm ẩn tạo ra sự chuyển đổi mô hình đang tồn tại (Lemoset. Al., 2018). Cách tiếp cận mới không chỉ đưa ra cách nhìn mới về mục tiêu phát triển bền vững mà còn khuyến khích sự sáng tạo và sự cải tiến trong việc đạt được mục tiêu này.

Tuy nhiên, hiệu quả của các tiếp cận mới không tự nhiên mà có, các mục tiêu SDGs cần phải được điều chỉnh cho phù hợp với bối cảnh địa phương, và đặc biệt là những khó khăn mà các nhà quản lý và cộng đồng đang phải đối mặt (Roberts, 2010). Vấn đề thực tế ở đây là không có cách tiếp cận nào có thể phù hợp hoàn toàn với mọi tình huống. Vì vậy, cần phải cân nhắc kỹ trước khi áp dụng.

Khó khăn và trở ngại lớn nhất khi áp dụng các cách tiếp cận mới có lẽ là việc vượt qua rào cản về tư duy, thói quen và truyền thống đang tồn tại (Redman, Grove, & Kuby, 2004). Do đó, cần có sự thay đổi về mặt thái độ, nhận thức và hành vi của mỗi cá nhân và cộng đồng. Sự thành công cần sự vào cuộc và cam kết dài hạn từ tất cả các bên liên quan, cùng với sự lãnh đạo mạnh mẽ và quyết liệt của các cấp chính quyền địa phương.

Ngoài ra, sự phụ thuộc vào nguồn

lực tài chính cũng là một vấn đề quan trọng (Martinez-Alier, 2014). Đa số các cách tiếp cận mới đều yêu cầu sự đầu tư đáng kể về mặt tài chính, nguồn nhân lực và thời gian, các vấn đề này không phải tất cả các cộng đồng địa phương đều có khả năng thực hiện.

Một trở ngại khác là khả năng tiếp thu và áp dụng các cách tiếp cận mới của cộng đồng (Adger, et. Al., 2019). Thậm chí ngay cả khi có sẵn nguồn lực về tài chính và nhân lực, mức độ hiểu biết và kiến thức kỹ thuật cũng như khả năng thích ứng với thay đổi có thể cản trở việc triển khai các cách tiếp cận mới.

Vì vậy, để giảm thiểu những trở ngại này và tối ưu hóa hiệu quả của các cách tiếp cận mới, rõ ràng là cần xây dựng kế hoạch triển khai một cách đồng bộ. Kế hoạch này không chỉ cần bao gồm việc đào tạo và xây dựng năng lực, mà còn cần xác định rõ ràng các mục tiêu và tiêu chí đánh giá, phân công trách nhiệm và báo cáo kết quả thường xuyên. Điều quan trọng là phải có sự tham gia tích cực và liên tục của cộng đồng ngay từ giai đoạn thiết kế kế hoạch.

Việc địa phương hóa mục tiêu SDGs là rất quan trọng nhưng để đạt được điều đó, cần chấp nhận sự thay đổi và sẵn sàng áp dụng các tiếp cận mới. Quá trình này không phải lúc nào cũng thuận lợi và dễ dàng, khi và chỉ khi hiểu rõ về các thách thức và khó khăn có thể gặp phải, thì mới có thể tìm ra cách để giải quyết. Vì vậy, không gì quan trọng hơn việc tạo ra một “sân chơi” hỗ trợ, nơi mà mỗi cá nhân, tổ chức và cộng đồng có thể cùng nhau nắm bắt và áp dụng những cách tiếp cận mới. Khi đó, mục tiêu SDGs sẽ không còn là một khái niệm xa vời, mà sẽ

trở thành một phần thiết yếu của cuộc sống hàng ngày.

4.2. Đề xuất khuyến nghị để tăng cường hiệu quả của việc địa phương hóa mục tiêu phát triển bền vững

Tham gia nhiều hơn trong quy trình ra quyết định: các cộng đồng nên có cơ hội được tham gia trực tiếp vào các quy trình ra quyết định liên quan đến phát triển bền vững. Việc này không chỉ tăng cường vai trò và sự tham gia của người dân, mà còn giúp đảm bảo rằng các tiêu chí phát triển được xác định dựa trên sự hiểu biết và nhu cầu thực tế của mỗi cộng đồng.

Đầu tư vào việc xây dựng năng lực: Để các cộng đồng có thể tham gia và thực hiện các mục tiêu SDGs, cần phải có sự đầu tư vào việc xây dựng năng lực cho mỗi cá nhân như đào tạo về kỹ thuật, hỗ trợ tiếp cận với công nghệ và chia sẻ kiến thức và kinh nghiệm liên quan đến SDGs.

Thúc đẩy sự thay đổi văn hóa: để đạt được mục tiêu SDGs, có thể cần phải thay đổi nhận thức và thái độ, và cách tương tác của mỗi người đối với môi trường. Sự thay đổi này có thể được thúc đẩy thông qua việc giáo dục, tuyên truyền và các hoạt động cộng đồng.

Xây dựng các chính sách khuyến khích: cần thiết phải ban hành các chính sách và cơ chế hỗ trợ để tạo ra môi trường thuận lợi cho việc thực hiện các mục tiêu SDGs như giảm thuế cho các hoạt động liên quan tới PTBV, cung cấp hỗ trợ tài chính cho các dự án cộng đồng và tạo điều kiện thuận lợi cho các doanh nghiệp xanh tham gia.

Việc tham gia đánh giá, theo dõi tiến trình thực hiện các mục tiêu SDGs cũng là một yếu tố quan trọng qua việc học tập kinh nghiệm từ những thành công và thất bại trước đây, có thể tìm ra cách tốt hơn để phát triển với quy mô phù hợp.

5. Kết luận

Bài viết này đã trình bày về tầm quan trọng của việc địa phương hóa các SDGs. Đối mặt với những thách thức và áp lực về môi trường và xã hội đang ngày càng gia tăng, việc áp dụng những tiếp cận mới trong thực hiện các mục tiêu SDGs tại cấp độ địa phương đã được nhận thức rõ ràng là cần thiết.

Bằng việc nhấn mạnh vào vai trò của các cộng đồng địa phương trong việc quyết định, triển khai và đánh giá tiến trình thực hiện SDGs, phương thức mà người dân địa phương có thể đóng góp cho việc xây dựng một cộng đồng bền vững.

Đáng chú ý là việc xác định và tiếp cận SDGs từ góc nhìn địa phương không chỉ đem lại lợi ích cho cộng đồng cụ thể đó mà còn góp phần vào một sự thay đổi tích cực ở quy mô toàn cầu. Sự tham gia của người dân địa phương trong việc đạt được các mục tiêu SDGs tạo ra một lợi thế cạnh tranh độc đáo, tận dụng tối đa sức mạnh của sự đa dạng và sự sáng tạo của mỗi địa phương. Đồng thời, có thể gợi ý đưa ra các giải pháp phù hợp với ngữ cảnh mỗi địa phương, tiếp thêm động lực cho sự hợp tác và hỗ trợ đa phương.

Để đảm bảo thành công trong quá trình thực hiện các mục tiêu SDGs, mỗi cá nhân cần không ngừng nghiên cứu, học hỏi, chia sẻ kinh nghiệm và đổi mới trong quá

NGHIÊN CỨU TRAO ĐỔI

trình thực hiện và giám sát. Cùng với đó, sự cam kết và hành động cụ thể từ mỗi cá nhân, tổ chức và cộng đồng là yếu tố quyết định để biến các mục tiêu phát triển bền vững từ lý thuyết thành hiện thực.

Tài liệu tham khảo

1. Adger, W.N., Dessai, S., Goulden, M., Hulme, M., Lorenzoni, I., Nelson, D.R., Naess, L.O., Wolf, J. and Wreford, A. (2009), *Are there social limits to adaptation to climate change?. Climatic Change*, 93(3-4), 335-354.
2. Lemos, M.C., Arnott, J.C., Ardoin, N.M., Baja, K., Bednarek, A.T., Dewulf, A., Fieseler, C., Goodrich, K.A., Jagannathan, K., Klenk, N., Mach, K.J., Meadow, A.M., Meyer, R., Moss, R., Nichols, L., Sjöberg, Y., Stults, M., Turnhout, E., Vaughan, C., Wong-Parodi, G., Wyborn, C. (2018), *To co-produce or not to co-produce. Nature Sustainability*, 1(12), 722-724.
3. Martinez-Alier, J. (2014), *The environmentalism of the poor*. Geoforum, Volume 54, July 2014, Pages 239-241.
4. Redman, C.L., Grove, J.M., & Kuby, L.H. (2004), *Integrating social Science into the long-term ecological research (LTER) network: social dimensions of ecological change and ecological dimensions of social change*. *Ecosystems*, 7(2), 161-171.
5. Enyedi, György (2004), *Public participation in socially sustainable urban development*, Programme and meeting document.
6. General Assembly United Nations (1987), *Our Common Future: Report of the World Commission on Environment and Development*. <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/5987our-common-future.pdf>
7. United Nations Development Programme (2016), *Delivering the Post- 2015 Development Agenda*. New York, NY: United Nations.
8. United Nations General Assembly (1987), *Our Common Future: Report of the World Commission on Environment and Development*, Transmitted to the General Assembly as an Annex to document A/42/427 - Development and International Cooperation: Environment.
9. Creighton, J.L. (2005), *The Public Participation Handbook: Making Better Decisions through Citizen Involvement*. <https://smartnet.niua.org/sites/default/files/resources/Public%20Participation%20Handbook.pdf>
10. Baker, S. (2015), *Sustainable Development*. 2nd edition. Routledge publishing house.
11. Bennett, N.J., Roth, R., Klain, S.C., Chan, K.M., Christie, P., Clark, D.A., Cullman, G., Curran, D., Durbin, T.J., Epstein, G. (2017), *Conservation social science: Understanding and integrating human dimensions to improve conservation*. *Biological Conservation*, 30(1), 93-108.
12. Bontenbal, M. (2009), *Understanding North-South municipal partnership conditions for*

- capacity development: A Dutch-Peruvian example*. Habitat Int. 2009;33:100-105. doi: 10.1016/j.habitatint.2008.05.003.
13. Ringler, C.; Choufani, J.; Chase, C.; McCartney, M.; Mateo-Sagasta, J.; Mekonnen, D.; Dickens, C. (2018), *Meeting the nutrition and water targets of the Sustainable Development Goals: achieving progress through linked interventions*. Colombo, Sri Lanka: International Water Management Institute (IWMI). CGIAR Research Program on Water, Land and Ecosystems (WLE); Washington, DC, USA: The World Bank. 24p. (WLE Research for Development (R4D) Learning Series 7). [doi: 10.5337/2018.221]
 14. OECD (2018), *OECD Urban Policy Reviews: Viet Nam*. OECD Urban Policy Reviews. Paris: OECD Publishing.
 15. Edmund J. Malesky, Cuong Viet Nguyen and Anh Tran (2014), *The Impact of Recentralization on Public Services: A Difference-in-Differences Analysis of the Abolition of Elected Councils in Vietnam*. American Political Science Review, 108(1), 144-168. doi:10.1017/S0003055413000580
 16. Puppim de Oliveira, J. A., Balaban, O., Doll, C. N. H., Moreno- Penaranda, R., Gasparatos, A., Iossifova, D., & Suwa, A. (2011), *Cities and Biodiversity: Perspectives and Governance Challenges for Implementing the Convention on Biological Diversity (CBD) at the City Level*. Biological Conservation, Volume 144, Issue 5, May 2011, Pages 1302-1313.
 17. Government of Spain (2018), *Spanish Action Plan for the Implementation of the 2030 Agenda*. [Online] Available at: https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/20044Spanish_Action_Plan_30_Agenda.pdf.
 18. United Nations Development Programme (2018), *Africa regional report on the Sustainable Development Goals*. [Online] Available at: <https://www.africa.undp.org/content/rba/en/home/library/reports/africa-regional-report-on-the-sustainable-developmentgoalssummar.html>.
 19. UNECE (2017), *Guide to SDG Interactions: From Science to Implementation*. International Council for Science (ICSU), 2017. Available online: https://www.unece.org/fileadmin/DAM/oes/nutshell/2017_SustDev/UN_Guide_to_SDG_Interactions.pdf.
 20. Government of Viet Nam (2019), *Voluntary National Review on the Implementation of the Sustainable Development Goals From the Perspectives of Ethnic Minorities in Vietnam*. Hanoi: Government of Viet Nam.
 21. United Nations (2019), *The Sustainable Development Goals Report 2019*.
 22. UNESCO (2018), *Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives*.